

Resum substitució pronominal

Complement Directe (CD)

- Indeterminat → **EN**
- Quantitatiu → **EN**
- Neutre i oracional → **HO** (això, allò, que...)
- Reflexiu → **ES**
- Determinat (*) → **L' / EL, LA, ELS, LES** (davant el verb) i **'L, -LO / -LOS, -LA, 'LS, -LES** (rere el verb)
- 1a i 2a persona → **EM, ENS** (1a) i **ET, US** (2a)
- Altres preposicions → **HI**

(*) El Complement Directe en català pot ser determinat pels articles definits *el, la, els i les* i pels adjectius determinatius demostratius *aquest, aquesta, aquests i aquestes* i *el meu, la meua, els meus i les meves*. El Complement Directe serà indeterminat quan vagi introduït pels articles indefinits *un, una, uns i unes*.

Complement Indirecte (CI)

- 1a i 2a → **EM, ENS** (1a) i **ET, US** (2a)
- Reflexiu → **ES**
- 3a persona → **LI / -LI** (sg.), **ELS** (pl.), **-LOS** (rere de verb)

Complement circumstancial (CC)

- De lloc amb **DE** → **EN**
- Altres CC (a, en, amb...) → **HI**

Subjecte (Sub.)

- Determinat → **EN**
- Indeterminat → **EN**

Atribut (Atr.)

- Indeterminat → **HO**
- Determinat → **EL, LA, ELS, LES**
- Emfatitzat → **EN**

Complement del Nom (CN)

- Amb la preposició **DE** → **EN**

Complement Predicatiu (CPred.)

- Verbs com *fer-se, dir-se, elegir, anar (de), sortir, nomenar...* → **EN**
- Altres verbs com *tornar-se, quedar-se, anar...* → **HI**

Ex. Jo em dic Guillem i el meu cosí també se'n diu.

Complement Preposicional o Complement de Règim Verbal (CPrep. / CRV)

- Amb la preposició **DE** → **EN**
- Altres preposicions (a, en, amb...) → **HI**

Ordre dels pronoms febles

Primer, el **CI** i segon, el **CD**.

Ex. Al final de la festa repartirem llaminadures als nens
CD indet. CI 3a p.pl.

Opció 1 (només substitució del CD): **en** repartirem als nens (**CD indeterminat**)

Opció 2 (només substitució del CI): **els** repartirem llaminadures (**CI 3a p. pl.**)

Opció 3 (CD + CI): **Els en** repartirem (**CI 3a p. pl. + CD indeterminat**)
CI CD

Ara bé, quan usem les segones combinacions, com el pronom **hi** ha d'anar sempre en últim lloc, l'ordre CI + CD s'inverteix, de manera que tenim primer el complement directe (l') i després l'indirecte (**hi = li**).

Ex.: l'hi, (la hi, li ho), els hi, les hi

El, la, els, les (CD determinat) seguit de **li** (CI 3a p. sg.) → **hi**

En català, quan canviem LI per HI: **1r CD determinat i 2n CI**

Ex.: L'hi (li + el)	Ex. Dona <u>el joc al noi</u> → Dona- l'hi (CD det. m. sg. + CI 3a p. sg.)
La hi (li + la)	Ex. Dona <u>la col al noi</u> → Dona- la-hi (CD det. f. sg. + CI 3a p. sg.)
Els hi (li + els)	Ex. Dona <u>els jocs al noi</u> → Dona- ls-hi (CD det. m. pl. + CI 3a p. sg.)
Les hi (li + les)	Ex. Dona <u>les cols al noi</u> → Dona- les-hi (CD det. f. pl. + CI 3a p. sg.)

1. Li → CI → ell/a	Ex. Agrada el pa amb tomàquet (<u>a ell</u>) → Li (CI 3a persona singular)
--------------------	--

2. L'HI: CD + CC CD + CI	Ex. Posa el sobre <u>a la taula</u> → L'hi posa (CD det. m. sg. + CCL) Ex. Porta <u>la rosa al noi</u> → La hi porta (CD det. f. sg. + CI 3a p. sg.)
-----------------------------	---

3. LI HI → CI + CC	Ex. Posa-li l'abric <u>al penjador</u> → Posa-li-hi (CI 3a p. sg. + CCL)
--------------------	--

4. ELS HI: CD + CI CI + CC CD + CC CD + CPred.	Ex. Dona <u>els jocs al noi</u> → Els hi dona (CD det. m. pl. + CI 3a p. sg.) Ex. Volen pujar <u>al Tibidabo</u> → Porta- ls-hi avui (CI 3a p. pl. + CCL) Ex. Posa <u>la carta a la taula</u> → Posa- la-hi (CD det. f. sg. + CCL) Ex. El van prendre <u>per un estafador</u> → L'hi van prendre (CD + CPred.)
---	---

Relacions amb els pronoms febles i els verbs

- Si el pronom feble va davant del verb (proclític) només s'apostrofarà (no es posarà cap guió).
 Ex. La forma *la* és proclítica a *la canta*.
- Si el pronom feble va darrere del verb (enclític) haurà d'anar o bé amb guió, un apòstrof, o bé un apòstrof-guió. Ex. La forma *la* és enclítica a *cantar-la*.
- L'apòstrof sempre haurà d'anar al màxim a la dreta possible (a no ser que es refereixi a l'article personal: *La caixa d'en Martí*) i excepte les formes **me'ls, te'ls, se'ls, se'ns**. Ex. veure + a nosaltres = *veure'ns* (i no *veuren's*).
- Les formes verbals no perifràstiques (les formes verbals que no porten verb auxiliar) porten els pronoms febles davant del verb. Ex. *la* tiraré per la finestra.

Altres

- En català no existeix la forma *ho* + *hi*.
- No és el mateix l'expressió: *li'n sobra* (present) que *li n'ha sobrat* (passat)
- Val a dir que com a forma equivalent de **li'n** tenim **n'hi**, on també hi ha conversió de **li** en **hi**: *No van voler donar caramels a la nena* → *No n'hi van voler donar*. (en = CD indet. + hi (= li) = CI 3a p. sg.)

L'apòstrof en els pronoms febles

Davant dels verbs: els pronoms febles **em, et, es, el, la, en** s'apostrofen davant dels verbs començats en vocal o h: *m'escriu, t'estima, s'ensorra, l'enganyen, n'enviarem...*

Excepció: el pronom **la** no s'apostrofa davant d'una forma verbal començada en **i, u, hi, hu** àtones: *la intimida, la utilitzaven, la hipnotitzaven, la humilia...*

Darrere dels verbs: els pronoms **em, et, es, el, ens, els, en** s'apostrofen darrere d'una forma verbal acabada en vocal (no en **u** de diftong): *digue'm, afaita't, pentini's, miri'l, avisa'ns, esperi'ls, canti'n...*

En contacte amb un altre pronom: quan acompanyen un altre pronom feble, els pronoms *em, et, es, el, ens, els* i *en* s'apostrofen. En aquest cas l'apòstrof s'escriu tan a la dreta com sigui possible: *me'n refio, me n'havia refiat, me'n refiaré; te'n diré una, te n'he de dir una; te n'agradarà una; se'n va, se n'havia anat; se n'anirà; se'ls ha begut; me n'hi han posat tres...*

La unió dels pronoms amb el verb

- Els pronoms sempre van units al verb.
- En cas de combinacions de dos (binària) o més pronoms (terciària), han d'anar tots junts, o bé al davant del verb o bé al darrere.
- Si el verb és una forma perifràstica formada amb un infinitiu, els pronoms hi poden anar al davant o al darrere.
Ex.: *La va cantar. Va cantar-la.*
- L'apòstrof sempre va centrat en les combinacions *me'ls, te'ls, se'ls, se'ns* i *te'ns*.
- Les combinacions *la hi*¹ i *se us* no s'apostrofen mai: *la hi vam trobar* (l'Anna, al cinema); *se us veu el llautó*.

— Davant del verb no hi ha mai guionet (ni entre pronoms ni entre verb i pronom), només apòstrof. *Em, et, el, la, en* i *es* són els únics pronoms que s'apostrofes, de la mateixa manera que ho fariem com si tinguéssim un article contracte. Ex.: *Ja se t'han embrutat les mànigues. Te l'hauria pogut canviar. Me n'ha comprat una altra.*

— Darrere del verb els pronoms han d'anar units amb ell i entre si amb guionets, apòstrofs o una combinació de les dues coses. Primer ens hem de centrar en la combinació pronominal i mirar si es pot apostrofar. Si no ho podem fer, escriurem guionet. Per tant, entre el verb i el primer pronom, primer l'apostrofarem, i si no és possible, escriurem guionet. Ex.: *Menja-te'l. Deixa'ns-el. Publica-la-hi.*

¹ El pronom feble *hi* és una paraula àtona.